S. in sv. nad vasjo Zazid se strma pobočja s skalnimi previsi vzpenjajo do roba kraške planote pod vrhoma Kavčičem (kota 879 m) in Lipnikom (kota 804 m). Rob te planote imenujejo **Struga,** nanj pelje kolovoz iz vasi prek strmin do sedla med skalnima stenama. Ok. 200 m od tega sedla leži dokaj obsežno gradišče, ledinsko ime **Mojbrma,** katerega zelo močni nasipi zapirajo del roba planote v močno utrjeno postojanko. Osrednji del gradišča, ok. 100 × 25—30 m, obdajajo ruševine zidu iz velikih kamnitih blokov. Prvotnega roba zidu na prvi pogled ni opaziti (ogled januarja 1977). Bolj v. je nekakšen predenji prostor gradišča, ok. 70 × 30—35 m, z zunanje strani prav tako zavarovan, a s šibkejšim okopom. J. stranica gradišča je zavarovana z navpičnimi, 5—7 m vi. stenami, ob vznožju teh je precej ravna in razsežna terasa. Sledov kulturne plasti ni bilo najti niti na gradišču, niti na tej terasi. — Strateška lega tega gradišča je izredna, saj vidimo od tod koprski zaliv in velik del sz. Istre. — N. O.

RIMSKA DOBA

AJDOVŠČINA, II, 1. — ZSV Gorica je izdal mnenje o gradnji ceste od Goriške c. do ceste IV. Primorske brigade:

Gradnja ceste, ki bi povezovala Goriško cesto s cesto IV. Prekomorske brigade bi bila s stališča urbanizacije in revitalizacije najožjega jedra Ajdovščine koristna: poživila bi obzidni del jedra, odprla bi poglede na mestno obzidje ter pripomogla k pozornejšemu odnosu do prostora med jedrom in Hubljem. Vendar bi nameravana cestna povezava presekala zemljišče parc. št. 981 in 151 k. o. Ajdovščina, kjer so dosedanje vrtne površine očuvale verjetno nedotaknjene antične in kasnejše kulturne plasti znotraj obzidja utrjene **Castre** in tik ob obzidju. Presek skozi to zemljišče bo tako dal odgovor na vprašanje, kjer je potekala linija južnega in vzhodnega zidu in kje leži jv. stolp. Ker gre v tem primeru za sestavne dele arheološkega terenskega spomenika I. kategorije, zahtevamo za okolico ožjega mestnega jedra II. varovalni režim. V našem primeru postavlja ta varovalni režim naslednje zahtevke:

1. najstrožji arheološki nadzor vsakršnih zemeljskih izkopov na območju zgoraj imenovanih parcel — v vsakem primeru arheoloških najdb ali sledov kulturne plasti (obzidje posebej) se gradbena dela zaustavijo za čas, ki je potreben arheologu za zaščiten odkop najdbe in zadostno strokovno dokumentacijo. Predlagamo investitorju oziroma izvajalcu del, da upošteva močne časovne zadržke pri gradnji.

2. Na vsem ostalem območju nameravane gradnje nove ceste velja zahteva po strogem arheološkem nadzoru del; v primeru najdb velja isto kot za toč. 1.

3. V primeru, da bodo gradbena dela naletela na ohranjene dele obzidja poznoantične **Castre,** je treba upoštevati tudi možnost prezentacije obzidja na primerni lokaciji. — N. O.

BABNA GORICA, VIII, 18, Lj. Vič-Rudnik. Alojz Primc, Babna gorica 8, je povedal, da vodi »rimska cesta« (vicinalna cesta, cf. ANSl, 186) od vznožja Babenškega hriba proti JZ, seka potok Prožco, pride na njegovem l. bregu na ledino Na Rantovem ter se preko ledine V Mahù nadaljuje proti Kremenci, od koder se vzpenja proti Kureščku. Cesto so »kopali okoli leta 1910« na ledini Na Rantovem, 142 korakov od mostu čez Prožco po poti proti samotni barski kmetiji p. d. Pri Primcu, Babna gorica 19. Takrat je »rimsko cesto« izkopal Jože Mehlè (rojen ok. 1878 — umrl ok. 1954), nekdanji gospodar pri hiši št. Babna gorica 8, in sicer na mestu, kjer »rimska cesta« seka sedanjo pot. Izkop je bil ši. okoli 2 m, gl. pa 1,5 do 2 m. Pod šoto je bilo cestišče, »iz savskih kamnov zloženo«, položeno na starejšo šoto. A. Primc je tudi povedal, da se vidi »rimska cesta« na koncu borovega gozdička na ledini **V Mahù,** na j. strani h. št. Babna gorica 19, v smeri Kremence. Pri ogledu mesta, kjer so odkrili rimsko cesto, sem ugotovil, da se zemljišče s sedanjim kolovozom vred rahlo zniža od Prožce proti JZ. Okoliški svet je barski, travniški. — D. V.

BLAGOVICA, VIII, 1, Domžale. — Na trasi plinovoda je bila 1977 na njivi parc. št. 138, k. o. Blagovica, v. od h. št. 18, lastnika Jože in Matevž Lipovšek, delno odkrita nekropola, ki jo skromne najdbe datirajo v pozno antiko in zgodnji srednji vek. Teraso, na kateri leži, imenujejo **Ajdovski** ali **Poganski britof** in vedo povedati, da so jo raziskovali že med 2. svet. vojno. Številna starejša literatura omenja v Blagovici grobišče in gradišče.